

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „МУЗИКАЛНА ЕСТЕТИКА, МУЗИКАЛНО ВЪЗПИТАНИЕ И
ИЗПЪЛНИТЕЛСТВО“

УТВЪРЖДАВАМ:.....

(Декан: доц. д-р Р. Михайлова)

**КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА
НА СПЕЦИАЛНОСТ „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА“**

Област на висше образование: 1. Педагогически науки
Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...
Образователно квалификационна степен: бакалавър
Професионална квалификация: учител по музика

гр. Шумен

2024 г.

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 1 от 6
--	-----------	------------	---------------	-------------

Квалификационната характеристика на завършилите специалност „Педагогика на обучението по музика“, образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в Педагогически факултет на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, както и учебният план, осигуряващ тяхната подготовка, са съобразени с Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен "магистър", Наредбите за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалности, Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Национална квалификационна рамка на Република България, Национална класификация на професиите и длъжностите, Постановление № 125 от 24.06.2002 г. за утвърждаване Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основна цел

Специалността «Педагогика на обучението по музика» има за цел да подготви висококвалифицирани музикални педагози с възможност за пълноценна изява и реализация в областта на музикалното възпитание и обучение в предучилищното и училищно образование, в други институции и форми, свързани с музикалното изкуство; специалисти, които притежават знания, умения и компетентности, необходими за осигуряване на качествено общуване с музикалното изкуство във формалното и неформално образование и възпитание.

Това определя насочеността на обучението на студентите в ОКС «бакалавър» към следните

2. Допълнителни цели:

- Цялостна фундаментална, общотеоретична и общопрофесионална подготовка, която осигурява интегративни и интердисциплинарни знания в сферата на музикознанието, психологията и педагогиката; професионални музикално-изпълнителски и музикално-педагогически умения, съответстващи на изискванията на съвременната образователна система; компетентности за реализиране на музикално-педагогическа, изпълнителска и културно-духовна дейност; поддържане на образователна среда, както за опознаване на професионалните реалности и предизвикателства в музикалната практика, така и за овладяване на методи и техники за самостоятелна подготовка, осигуряващи учебна самостоятелност на младия специалист; подготовка за изпълнение на професионалните задължения в съвременното информационно общество, чрез добиване на дигитална и информационна компетентност;
- Адекватен личен опит, съответстващ максимално на бъдещата му професионална дейност като учител по музика;

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 2 от 6
--	-----------	------------	---------------	-------------

- Диагностична компетентност за използване на съвременни методики при оценяване на музикалното развитие и възпитаност като критерии за ефективността на музикално-възпитателния и образователен процес.

3. Задачи

- Провеждане на учебен процес от висококвалифициран преподавателски състав, при усъвършенстване на учебен план и учебни програми в съответствие с българската образователна система за осигуряване на подготовка на бъдещи музикални педагози на високо професионално ниво; съобразяване и със световните образователни стратегии за нов тип педагогически взаимодействия и стратегии към децата и учениците, субект на музикално-възпитателния процес.
- Поддържане на оптимално съотношение между: фундаментална, общотеоретична, широкопрофилна и общопрофесионална подготовка в областта на музикалната педагогика; теоретични и практически занятия, осигуряване на условия за адекватна практическа подготовка на бъдещите учители по музика.
- Изграждане и поддържане на съвременна образователна, научноизследователска и творческа среда, предоставяща възможности на бъдещите музикални педагози за развитие и формиране на професионални компетентности, способности и стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване, самообразование и саморегулация, т.е. качества и способности, благодарение на които учителят по музика ще осъществява непрекъснато качествени изменения в сферата на собствената си професионална дейност.
- Обезпечаване на информационна и техническа осигуреност на обучението; работа за развитие и формиране на дигитална, комуникационна компетентност у студентите.
- Създаване на възможности за избор на дисциплини, за развитие на студентски инициативи, за участие в студентските и университетски органи на управление.
- Поддържане на съвременни критерии за качество на висшето образование, създаващо условия за формиране на професионализма на бъдещите учители по музика.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Обучението на бъдещия учител по музика е насочено към формиране на интелектуално-познавателна, мотивационно-ценностно, педагого-комуникативна и действено-практическа компетентност.

1. Област и обхват на знанията

Завършилите ОКС „бакалавър” по специалността „Педагогика на обучението по музика” трябва да притежават интегративни и интердисциплинарни знания за:

- история на музикалното изкуство и съвременни тенденции в неговото развитие – епохи, стилове, жанрове, направления;
- особеностите на българския музикален фолклор – музикалнофолклорни диалекти, празнично-обреден календар, функциониране в съвременните условия и др.;
- специфичността на музикалното изкуство – елементи на музикалната изразност, музикални форми, особености на музикалната драматургия;
- устройство, изпълнителски възможности и специфични функции на хоровите и оркестровите формации;

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 3 от 6
--	-----------	------------	---------------	-------------

- съвременните направления в музикалната естетика;
  - съвременните теории в психология на способностите, психология на музикалните дейности, разкриващи психологическите механизми на взаимодействието ”човек – музикално изкуство” и възрастовите особености на музикалното развитие в предучилищна и училищна възраст;
  - актуалните тенденции и перспективи за развитие на българската образователна система, държавни образователни стандарти за учебно съдържание по музика в детската градина и училището;
  - организационните форми и съвременните дидактически технологии за качествено осъществяване на музикалнообразователния процес;
  - психодиагностиката на музикалността, музикалното развитие и музикалната възпитаност и психодиагностичните методи за проследяване степента на тяхното развитие и сформираност;
  - съвременните компютърни и информационни технологии в обучението по музика.
- Тази общотеоретична, специална музикалнотеоретична, психологопедагогическа и приложнотехнологична подготовка дава възможности за пълноценно включване на студента в процеса на професионална идентичност и самоопределение. Изграждат се профилиращи знания за музикалното изкуство и педагогическата дейност на учителя по музика за взаимодействие с музикалното изкуство и обучаваните в рамките на общотеоретична, профилираща и практическа подготовка чрез задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, по време на практически форми на работа – хоспитиране, текуща педагогическа практика, стажантска практика.

2. Област и обхват на уменията

- организиране и управление на учебния процес, на емоционално-творческа атмосфера във формите на музикално-образователна практика;
- разкриване пред обучаваните на същността на музикалното изкуство, продиктувано от целите и задачите на музикалното възпитание — достъпно, актуално, съвременно, емоционално, възпитаващо и др.;
- възможности за осъществяване на активна музикално-творческа дейност;
- изграждане на умения за самообразование и самоусъвършенстване, актуализиране на квалификация — в светлината на идеите за продължаващо образование;
- създаване на умения за поддържане на професионални взаимоотношения (студент – студент, студент - преподавател), изградени на основа на общи интереси за работа в екип;
- формиране на професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия;
- формиране на култура на общуване и спазване на общочовешките ценности и етични норми.

3. Компетентности

3.1. Личностни компетентности

- самостоятелност и отговорност: развитие и формиране на способност за управление на професионални дейности, включително на екипи и ресурси; поемане на отговорности при вземане на решения, при влиянието на различни взаимодействащи си и трудно предвидими фактори; проявяване на творчество и инициативност; преценяване на необходимостта от обучение на другите с цел повишаване на ефективността на музикално-педагогическите процеси.

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 4 от 6
---	-----------	------------	---------------	-------------

- компетентност за учене: оценяване на собствените си подготовка и резултати чрез придобитите до момента знания, умения и планиране на необходимостта от разширяване и актуализиране на подготовката;
- комуникативни и социални компетентности: възможности за излагане на идеи и решения, изразяване на отношение и разбиране, проявяване на личен мироглед, етичност в отношенията с колеги и преподаватели.

3.2. Професионални компетентности

В процеса на обучение у студентите се развиват и формират базови (психолого-педагогически, методически) и специални професионални (изпълнителски, музикално-теоретични, творчески, слухови) компетентности. В професионалната си дейност завършилите ОКС "бакалавър" могат да:

- владеят и използват музикален инструмент на ниво, осигуряващо добра демонстрация и убедителна художествена интерпретация на музикални творби, включени в учебните програми, както и художествено издържан съпровод при изпълненията на деца и ученици;
- планират, организират, анализират и управляват музикално-образователната дейност с деца и ученици от всички етапи на средното училище, както и музикалнохудожествена или творческа дейност в различни форми на извънкласна и извънучилищна дейност;
- познават и претворяват програмите за обучение по музика, съобразно степента на музикално развитие и равнището на музикална образованост на деца и ученици;
- подбират средствата и методите на обучение така, че да поддържат оптимална активност и емоционален комфорт у обучаваните;
- поднасят по интересен и достъпен начин музикалната информация и терминология, интерпретирайки общия характер, жанровете и стилите особености на демонстрираните от тях музикални произведения;
- прилагат и правят трансфер на получените знания при вземане на самостоятелни решения в различни музикално-педагогически ситуации;
- анализират, мотивират, оценяват собствената си работа и предлагат вариантни решения, отчитайки конкретните условия на музикално-педагогическата работа;
- осъзнават мястото на учителя в учебния процес за приобщаване на децата и учениците към богатството на музикалното изкуство и за създаване на отношение към него;
- провеждат оценяване на музикалните възможности на учениците, обработват и анализират резултатите от извършения контрол;
- участват в художественотворческа дейност, в научно-приложни изследвания, научни и творчески форуми.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите специалността «Педагогика на обучението по музика», ОКС «бакалавър», могат да бъдат назначавани на следните длъжности:

1. Учител по музика в детската градина.
2. Учител по музика в СУ.
3. Учител по музикален инструмент/пеене в училища, паралелки с профил "Музика", школи по изкуствата, читалища, центрове за личностна подкрепа и др., провеждащи музикално образование и възпитание.

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 5 от 6
--	-----------	------------	---------------	-------------

4. Ръководител на ученически хорове и оркестри, вокални групи и инструментални състави, в различни форми на извънкласна и извънучилищна музикална дейност.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН „БАКАЛАВЪР“ ПО СПЕЦИАЛНОСТ „ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА“

Придобиването на специалността е с 4-годишен курс на обучение, 8 семестри, 240 кредити, в редовна форма на обучение, съгласно приложения учебен план.

ДИПЛОМИРАНЕТО се осъществява се в два варианта:

Първи вариант: Двуконпонентен държавен изпит – писмен и устен изпит;

Втори вариант: Двуконпонентен държавен изпит – защита на дипломна работа и устен изпит.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилият ОКС „бакалавър“ има възможност:

- Да продължи образованието си в ОКС „магистър“.
- Да получи второ или ново висше образование.
- Да участва в различни форми на продължаващо образование, образование през целия живот.

Квалификационна характеристика на специалност „Педагогика на обучението по музика“	Издание 1	Редакция 4	15.01.2024 г.	стр. 6 от 6
--	-----------	------------	---------------	-------------